

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารโรงเรียนนาหลวง

Leadership changes in the use of technology to management Naluang School

วิชาญ เจริญวิไลรัตน์
ธนกฤต ราชตะศิริกุล
บังอร แก่นจันทร์
วิทยาลัยทองสุข
Wichan Rianwilairat
Thanakrit Rachatasirakul
Bangoon Kaenchan
Thong Sook College
Email: ntawan@hotmail.com

วันที่รับบทความ: 1 ตุลาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 21 ธันวาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 3 มกราคม 2566

Received: October 1, 2022; Revised: December 21, 2022; Accepted: January 3, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยี และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารโรงเรียนนาหลวง ประกอบด้วย ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูโรงเรียนนาหลวง จำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามระดับประมาณค่า มีค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

ผลจากการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุ 36-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปีขึ้นไป และเป็นบุคลากรด้านงานวิชาการ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าอันดับที่ 1 คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมีรองลงมา คือด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาและอันดับสุดท้ายคือด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก 2) การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (scheffe') จำแนกตามประเภทของการบริหาร พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ด้านงานวิชาการกับด้านการบริหารงานทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่แตกต่างกันทุกด้านจึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, การใช้เทคโนโลยี, การบริหาร

Abstract

This research the objectives were to 1) study the level of technology change leadership and 2) compare technology change leadership to management. Naluang School consists of ideologically influencing or creating prestige. in the field of inspiration Intellectual stimulation and the consideration of individuality the population used in the study was Naluang School teachers, 170 people the tool used was an estimation level questionnaire. The mean of confidence for the whole paper was 0.99. The statistics used in the analysis of data in the study. Including percentage, mean and standard deviation. and and one-way ANOVA test. and the pairwise heterogeneity test by Scheffe' method.

The results of the research revealed that most of the respondents were female, aged 36-40 years, bachelor's degree. 1-5 years of work experience and academic personnel Wat Na Luang School Overall, it is at a moderate level. when considering each aspect, it was found that the first rank was the aspect of ideological influence or the creation of prestige, followed by the aspect of inspiration. intellectual stimulation and, finally, individuality.2) Pairwise comparison by Scheffe's method classified by type of management found that educational personnel Academic work and general administration were not significantly different at the 0.05 level in all aspects, thus rejecting the hypothesis set.

Keywords: Leadership, Technology use, Management

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวความคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ประภาส วรรณทอง.2559:22) ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกๆด้าน ยุคดิจิทัล (Digital Era) คือ ยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสารการส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่างๆที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา คุณลักษณะยุคดิจิทัล (Characteristics of Digital Era) พัฒนาการจากยุคอุตสาหกรรมมาสู่ยุคดิจิทัลในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจนโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้นับได้ว่าเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร และอินเทอร์เน็ต ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนี้เองที่ทำให้ครู อาจารย์

และนักเรียนของสถานศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือแม้แต่สถานที่ คุณลักษณะยุคดิจิทัลที่สำคัญ มี 3 ประการ คือ 1. ความรวดเร็วในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บหรือการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ของผู้ใช้ 2. การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มีขอบเขตหรือข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือสถานที่ ทำให้สามารถเข้าถึง รับรู้ และ เรียนรู้ได้ทุกที่ และทุกเวลา และ 3. การใช้เทคโนโลยีมาบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆให้ทุกคนสามารถจัดเก็บ เข้าถึง ใช้พัฒนาความรู้ เผยแพร่และแบ่งปันความรู้ได้อย่างทั่วถึง (มะลิวรรณ ภูแฮมโชติ. 2552 : 16) รัฐบาลจะพัฒนาระบบการบริหารงานภาครัฐเพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมีความพร้อมและกำลังคนที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลมีความคุ้มค่าโปร่งใสและเกิดความเป็นธรรมในการบริการสาธารณะส่งเสริมนโยบายการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสามารถให้บริการสาธารณะ ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและจะปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้มีความทันสมัยภายใต้หลักนิติธรรมและความเสมอภาคส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายสาธารณะและร่วมในกระบวนการยุติธรรมภายใต้หลักการยุติธรรมชุมชนพร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการ และสื่อสารสาธารณะทุกประเภทได้อย่าง กว้างขวาง รวดเร็ว ถูกต้อง ทั่วถึงและเป็นธรรม (แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2555-2558: 2555 : 132)

การพัฒนาคุณภาพคนนั้นกล่าวได้ว่า เป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศสำหรับ ยุคความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร จึงควรต้องพัฒนาคนให้ก้าวไปพร้อมกับเทคโนโลยี ซึ่งทุกประเทศของโลกในอนาคตจะมีการพึ่งพาและการเชื่อมโยงกันมากขึ้น มีการรวมกลุ่มและร่วมมือกัน มีการเปลี่ยนแปลงที่เร็ว แต่จะมีการแข่งขันที่สูงขึ้นเพื่อความอยู่รอดการพัฒนาคนจึงต้องอาศัยเครื่องมือที่ดี และทันสมัยในการพัฒนา (ประเวศน์ มหารัตนสกุล.2543 :1) กล่าวว่าผู้บริหารในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้บังคับบัญชา (Supervisor) มาเป็นผู้บังคับบัญชาแบบฝึกสอน (Coach)การเป็นผู้ฝึกสอนที่ดั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางทฤษฎีและมีความสามารถทางปฏิบัติ ที่สำคัญคือ ต้องรู้จักประยุกต์ใช้เทคนิค และเครื่องมือช่วยในการบริหารได้อย่างคุ้มค่า (ครรชิต มาลัยวงศ์.2541 : คำนำ)กล่าวว่าเครื่องมือที่ดีที่สุดในยุคนี้ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีคมนาคม หากใครรู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์สูงสุด จะได้เปรียบผู้อื่นคนบางคนไม่เห็นด้วยกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอ้างว่าเป็นการสอนให้เอาเปรียบผู้อื่น แต่ถ้าเราไม่สอนให้พวกเรากันเองรู้จักเทคโนโลยีนี้ เราก็มิแต่จะตกเป็นเบี้ยล่างผู้อื่นตลอดเวลา

การทำงานในยุคปัจจุบันมีความแตกต่างจากอดีตที่ผ่านมา เนื่องจากในโลกยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในหลายด้าน ภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิต รวมทั้งลักษณะและรูปแบบการทำงาน การประกอบธุรกิจมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไปมาก หลายอาชีพต้องลดจำนวนและความสำคัญลงเนื่องจากมีเทคโนโลยีเข้ามาแทนการใช้แรงงาน นอกจากนี้ประเด็นที่น่ากังวลและกำลังเกิดขึ้นในอนาคต คือ

ปัญหาของประชากรในวัยทำงานลดลง จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโดยคาดว่าในอีก 30 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นถึงหนึ่งในสามของประชากรทั้งหมด และประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2464 คือมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20 และในปี พ.ศ. 2579 จะเข้าสู่ผู้สูงอายุระดับสูงมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เป็นร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งจะทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะต้องรับภาระเลี้ยงดูผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในอนาคต และส่งผลให้ขนาดกำลังคนในวัยทำงานไทยลดลง ซึ่งจะทำให้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น หากทดแทนด้วยคุณภาพที่สูงขึ้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542แก้ไข เพิ่มเติม พ.ศ. 2553 : 19) มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างตลอดชีวิต มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะในการทำงานในโลกยุคปัจจุบัน ถือเป็นทักษะในการทำงานไม่ควรมองข้าม เนื่องจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ได้เข้ามาทำให้สภาพแวดล้อมในการทำงานทุกวันเปลี่ยนแปลงไป ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) หมายถึง ประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่น เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมคนไทยให้มีทักษะด้านดิจิทัล (Digital Skills) ที่มีความสำคัญและจำเป็นในศตวรรษที่ 21 (เกียรติศักดิ์ ลำพองชาติ.2563: 1)

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น จะสามารถกระทำการสำเร็จได้ตามเป้าหมายนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสูงสุดของแต่ละแห่งโดยผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถอย่างสูงและมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการควบคุมการสั่งการและการประสานงาน การสื่อสารและ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหารกับครู ทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มากกว่าการนำเนื้อหาสาระในสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ ในการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูและนักเรียนนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ ในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อย ประกอบกับสถานศึกษา มีจำนวนคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สำหรับสื่อไม่เพียงพอ ถ้าสมมุติ รวมทั้งครูยังไม่สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง และผู้เรียนไม่ได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบสถานศึกษาบางแห่ง ยังขาดสื่อที่ทันสมัยและมีคุณภาพทำให้ไม่เพียงพอต่อการใช้เพื่อการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองของครูและผู้เรียน อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา มีการพัฒนาเทคโนโลยีเครือข่ายการเรียนรู้ทางการศึกษาทั้งระบบ

ให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ โดยการจัดการฐานข้อมูลด้วยระบบ Cloud Computing ที่มีมาตรฐานการจัดเก็บ นำเข้า และแจกจ่าย content และ courseware เดียวกัน ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม และสนับสนุนทรัพยากรให้โรงเรียนที่ขาดแคลน ได้รับเครื่องมือ Hardware และ software ที่ทันสมัยรองรับการศึกษาทางไกล ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จัดระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต พัฒนาห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างต่อเนื่อง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำ ที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ภาวะการณ่งแข่งขันที่ไร้พรมแดน ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ และภาวะที่มีทรัพยากรจำกัด ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ด้วยข้อผูกพันต่อการให้บริการสาธารณะ และมีความสามารถในการกระตุ้นให้บุคคลในองค์กรได้ใช้ศักยภาพตามความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และทำงานให้เกิดผลสูงสุด ซึ่งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาประยุกต์ใช้ ในการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ได้รับการยอมรับ ในสังคมว่า สามารถช่วยเร่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นงลักษณ์ ศิริพัก.2562:4)

สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและในยุคปัจจุบันสังคมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก นักคิดในแวดวงต่างๆ ของโลกและไทยต่างให้ความสนใจกับสภาพสังคมเป็นอย่างยิ่งนักคิดทั้งหลายเรียกสังคมของมนุษยชาติในอนาคตในชื่อที่แตกต่างกัน อัลวิน ทอฟฟเลอร์ (Alvin Toffler, 2558) เรียกว่า ยุคคลื่นลูกที่สาม (The third wave) โดยมองว่าการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะ “ทั้งโลก” (Global) ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ โดยมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นตัวขับเคลื่อน ในขณะที่ อีริก ชมิธ และ เจเรด โคเฮน (Eric Schmidt and Jared Cohen, 2014) เรียกโลกยุคนี้ว่า ยุคดิจิทัลเปลี่ยนโลก (The New Digital Age) นอกจากนี้แล้วยังถูกเรียกในชื่ออื่นๆ อีกว่าเป็น “ยุคโลกไร้พรมแดน” (Borderless world) ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เรียกว่าเป็นยุค “หลังสังคมฐานความรู้” (Post knowledge – based society) ซึ่งเป็นโลกที่เน้น ITC และในประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ที่ผู้นำมีบทบาทในการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารรวมทั้งมีกระบวนการวิคิด วิธีการทำงาน มีความซื่อสัตย์ และเปิดรับข้อมูลรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เพื่อสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพและต้องยอมลดบทบาทจากผู้นำเดิมๆ เพื่อประสานความร่วมมือในองค์กรเกิดความยั่งยืน และสามารถขับเคลื่อนประเทศไทยเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 ให้ได้ (สุวิทย์ เมษินทรีย์. 2550 อ้างถึงในจิราภา ประพันธ์พัฒน์. 2560 : 1) การที่โรงเรียนนาหลวง ได้ให้ความสำคัญในเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร เพื่อให้ครูและบุคลากรได้ฝึกฝนตัวเอง และพัฒนาสมรรถนะของตัวเองให้เพิ่มขึ้นก่อประโยชน์ตามความต้องการขององค์กร และพัฒนาคนได้เหมาะสมกับตัวบุคลากรเอง ทำให้เพิ่มพูนประสิทธิภาพให้กับหน่วยงานให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารโรงเรียนวัดนาหลวง
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารโรงเรียนนาหลวง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) ทำการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้คือครูโรงเรียนนาหลวง จำนวน 170 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารโรงเรียนนาหลวง ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการทำวิจัย สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษาซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ประเภทยุทธศาสตร์ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป (กฎกระทรวง. 2553 : 29-30) ตัวแปรตามประกอบด้วย การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจก

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ในการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ในการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง มีดังนี้

1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี
2. การสร้างแรงบันดาลใจ
3. การกระตุ้นการใช้ปัญญา
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง

2. การพัฒนาเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง

2.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแบบสอบถามสื่อความหมายชัดเจนผู้อ่านแล้วเข้าใจ

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงซึ่งเนื้อหาด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้อง (ในตะวัน กำหอม. 2559:57) โดยให้คะแนนดังนี้

ถ้าข้อความสอดคล้องตามเนื้อหาให้คะแนน +1

ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้องตามเนื้อหาให้คะแนน 0

ถ้าแน่ใจว่าไม่สอดคล้องสอดคล้องตามเนื้อหา -1

คัดเลือกข้อความที่มีดัชนีสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ได้จำนวน 34 ข้อ แล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยได้ค่า IOC = 0.5-1.00

2.5 นำแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากร ทางการศึกษา ที่ไม่ได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน

2.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ตามแบบครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .99

2.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วเก็บข้อมูลจากครูและบุคลากร โรงเรียนนาหลวง ครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับมาครบถ้วนตามวันเวลาที่กำหนด

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบบสอบถามที่เก็บคืนมาได้มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย กำหนดระดับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรทางการศึกษาออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร ตามประเภทบุคลากร ด้วยทางการศึกษาโดยวิธี เอฟ(F-test)โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(content Validity)ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรของโรวินลลีและแสมเบิลตัน (ในตะวัน กำพอม. 2559:57) ค่าร้อยละ (Percentage %) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D. หาค่าทดสอบ เอฟ (F- test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิงจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 32.94 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 70.58 มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปีขึ้นไปจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 45.88 เป็นบุคลากรด้านงานวิชาการ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 41.17 ตามลำดับ

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าอันดับที่ 1 คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมีรองลงมาคือด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาและอันดับสุดท้ายคือด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า อันดับ 1 คือผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำเทคโนโลยีมาใช้อย่างสร้างสรรค์ และถ่ายทอดความคิดที่สำคัญ ไปสู่เพื่อนร่วมงานรองลงมาคือ ผู้บริหารประพฤติตนเป็นที่น่าเชื่อถือ น่าเคารพ น่ายกย่อง เลื่อมใส ศรัทธา แก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไปผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนผู้บริหารทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกเต็มใจ ร่วมใจและภาคภูมิใจเมื่อได้ทำงานร่วมกันมีการแชร์องค์ความรู้เองการสื่อสารเทคโนโลยีและลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ร่วมงานว่าจะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ได้ด้วยเทคโนโลยี ตามลำดับ

2.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า อันดับ 1 คือผู้บริหารเป็นผู้มีแนวคิด วิธีการ ความรู้เรื่องเทคโนโลยี รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงาน มีการยึดหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ในการครองตน ครองคน ครองงานผู้บริหารเป็นผู้มีแนวคิด วิธีการ ความรู้ เรื่องเทคโนโลยีผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำในการใช้เทคโนโลยีเป็นตัวอย่างความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จและลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีความเป็นกัลยาณมิตรเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะของเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น รับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย และเป็นกลาง ตามลำดับ

2.3 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า อันดับ 1 คือผู้บริหารสร้างและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานอุทิศตนเพื่อพัฒนาองค์กรร่วมกันโดยการใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ รองลงมาคือผู้บริหารสร้างและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานอุทิศตนเพื่อพัฒนาองค์กรร่วมกัน ผู้บริหารเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานเมื่อเขาต้องเผชิญต่อปัญหาและอุปสรรค(มีผู้บริหารสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวกแก่เพื่อร่วมงาน และลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารสามารถทำให้ผู้ร่วมงานเกิดกำลังใจในการทำงาน เมื่อต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรค ตามลำดับ

2.4 สมุทสรสาร ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า อันดับ 1 คือผู้บริหารแสดงการยอมรับและชื่นชมในความสามารถของผู้ร่วมงานเมื่อปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ รองลงมาคือ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นที่เคารพ ยกย่อง เลื่อมใส และศรัทธาผู้บริหารให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชามีผู้บริหารมอบหมายงานให้กับ บุคลากร โดยคำนึงถึงความรู้ และลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคน ด้วยความยุติธรรมมีการประเมินผล โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง จำแนกตามประเภทบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมมีการพัฒนาทักษะอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือการบริหารงานบุคคลมีการพัฒนาทักษะในภาพรวมมากที่สุด รองลงมาคือด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และอันดับสุดท้าย คือ ด้านวิชาการ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมีโดยภาพรวมมีการพัฒนาทักษะอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการบริหารงานบุคคลมีการพัฒนาทักษะมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไปด้านงบประมาณและอันดับสุดท้าย คือ ด้านวิชาการ

ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยภาพรวมมีการพัฒนาทักษะอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการบริหารทั่วไปมีการพัฒนาทักษะมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการและอันดับสุดท้ายคือ การบริหารงานบุคคล

ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาโดยภาพรวมมีการพัฒนาทักษะอยู่ในระดับปานกลางโดยด้านการบริหารทั่วไปมีการพัฒนาทักษะสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านงานวิชาการ

ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกโดยภาพรวมมีทักษะการพัฒนายู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการบริหารงานบุคคลมีการพัฒนาทักษะสูงที่สุดรองลงมาคือด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านงบประมาณและอันดับสุดท้ายคือด้านวิชาการ

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารโรงเรียนนาหลวง พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารต่างกัน โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญ ของสถิติระดับ 0.02 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหารที่มีประเภทงานบริหารที่แตกต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันทางนัยสำคัญ สถิติระดับ 0.00

ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีกับประเภทการบริหารที่ต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีกับประเภทการบริหารที่ต่างกัน ต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีกับประเภทการบริหารที่ต่างกัน ต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันทางนัยสำคัญ สถิติระดับ 0.01

ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีกับประเภทการบริหารที่ต่างกัน ต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันทางนัยสำคัญ สถิติระดับ 0.01

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีประเภทงานบริหารต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (scheffe') จำแนกตามประเภทของการบริหาร พบว่า บุคลากรทางการศึกษาด้านงานวิชาการกับด้านการบริหารงานทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีต่อการบริหาร โรงเรียนนาหลวง โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าอันดับที่ 1 คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี รองลงมาคือด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาและอันดับสุดท้ายคือด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพล สงฆ์โพธิ์ สุวรรณ จันทิวาสารกิจ และ เสาวนีย์ อยู่ดีรัมย์ (2560:45) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา : องค์กรโอที และองค์กรที่เกี่ยวข้อง โอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

เปลี่ยนแปลงของผู้นำยุคดิจิทัล โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารองค์กรระดับสูง ระดับกลาง และผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 10 คน ที่เป็นองค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอที ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์โดยการตั้งคำถาม ซึ่งในการตั้งคำถามเป็นการถามที่ไม่มีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้างทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของผู้นำในองค์กรที่ทำการศึกษา จำนวน 6 องค์กร

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำยุคดิจิทัล คือ มิติวิสัยทัศน์ มิตินโยบายที่สร้างแรงจูงใจ มิตินโยบายทางปัญญา มิตินโยบายผู้นำแบบสนับสนุน มิตินโยบายให้ความสำคัญต่อพนักงาน โดยจากการศึกษาทำให้พบกับมิติเพิ่มเติมคือ การบริหารคนในองค์กรที่ต่างยุคสมัย ผลจากการวิจัยสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของผู้บริหารองค์กรยุคดิจิทัลให้กับองค์กรไอทีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอที หรือองค์กรที่มีลักษณะใกล้เคียงต่อไป

1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า อันดับ 1 คือผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำเทคโนโลยีมาใช้อย่างสร้างสรรค์ และถ่ายทอดความคิดที่สำคัญ ไปสู่เพื่อนร่วมงานรองลงมาคือ ผู้บริหารประพฤติตนเป็นที่น่าเชื่อถือ น่าเคารพ น่ายกย่อง เลื่อมใส ศรัทธา แก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไปผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนผู้บริหารทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกดีใจ ร่วมใจและภาคภูมิใจเมื่อได้ทำงานร่วมกันมีการแชร์องค์ความรู้เองการสื่อสารเทคโนโลยีและลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ร่วมงานว่าจะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ได้ด้วยเทคโนโลยี ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพล สังข์โพธิ์ สุวรรณ จันทวิสากรกิจ และ เสาวนีย์ อยู่ศิริรัมย์ (2560:65) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา : องค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้นำยุคดิจิทัล โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารองค์กรระดับสูง ระดับกลาง และผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 10 คน ที่เป็นองค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอที ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์โดยการตั้งคำถาม ซึ่งในการตั้งคำถามเป็นการถามที่ไม่มีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของผู้นำในองค์กรที่ทำการศึกษา จำนวน 6 องค์กร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำยุคดิจิทัล คือ มิติวิสัยทัศน์ มิตินโยบายที่สร้างแรงจูงใจ มิตินโยบายทางปัญญา มิตินโยบายผู้นำแบบสนับสนุน มิตินโยบายให้ความสำคัญต่อพนักงาน โดยจากการศึกษาทำให้พบกับมิติเพิ่มเติมคือ การบริหารคนในองค์กรที่ต่างยุคสมัย ผลจากการวิจัยสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของผู้บริหารองค์กรยุคดิจิทัลให้กับองค์กรไอทีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอที หรือองค์กรที่มีลักษณะใกล้เคียงต่อไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพงษ์ ใจผูก (2547:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของข้าราชการครูระดับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า 1) ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 81.1

มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 59 จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 50 และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 45.9 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง ตามลำดับดังนี้ (1) การสร้างแรงบันดาลใจ (2) การกระตุ้นทางปัญญา (3) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (4) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 3) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกันจะทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี จะมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี ส่วนตำแหน่งบริหารและขนาดโรงเรียนไม่มีผลในการสร้างความแตกต่างให้กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง 8 ด้าน คือ ความยืดหยุ่น ความจำเป็นพื้นฐาน มีหลักการบริหารคน หลักการปกครอง การมองการณ์ไกล หลักในการทำงาน ความมุ่งประสงค์ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถในการผสมผสาน 3) คุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์กันทุกด้าน ทั้งภาพรวม และรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า อันดับ 1 คือผู้บริหารเป็นผู้มีแนวคิด วิธีการ ความรู้เรื่องเทคโนโลยี รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีการยึดหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ในการครองตน ครองคน ครองงานผู้บริหารเป็นผู้มีแนวคิด วิธีการ ความรู้เรื่องเทคโนโลยีผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำในการใช้เทคโนโลยีเป็นตัวอย่างความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จและลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีความเป็นกัลยาณมิตรเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น รับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย และเป็นกลาง ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพล สังข์โพธิ์ สุวรรณ จันทิวาสารกิจ และ เสาวนีย์ อยู่ดีรัมย์ (2560:54) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา : องค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้นำยุคดิจิทัล โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารองค์กรระดับสูง ระดับกลาง และผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 10 คน ที่เป็นองค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอที ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์โดยการตั้งคำถาม ซึ่งในการตั้งคำถามเป็นการถามที่ไม่มีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของผู้นำในองค์กรที่ทำการศึกษา จำนวน 6 องค์กร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำยุคดิจิทัล คือ มิติวิสัยทัศน์ มิติการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจ มิติกระตุ้นทางปัญญา มิติภาวะผู้นำแบบสนับสนุน มิติการให้ความสำคัญต่อพนักงาน โดยจากการศึกษาทำให้พบกับมิติเพิ่มเติมคือ การบริหารคนในองค์กรที่ต่างยุคสมัย ผลจากการวิจัยสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของผู้บริหารองค์กรยุคดิจิทัลให้กับองค์กรไอทีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอ

ที่ หรือองค์กรที่มีลักษณะใกล้เคียงต่อไปและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพงษ์ ใจผูก (2547 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของข้าราชการครูระดับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า 1) ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 81.1 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 59 จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 50 และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 45.9 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง ตามลำดับดังนี้ (1) การสร้างแรงบันดาลใจ (2) การกระตุ้นทางปัญญา (3) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (4) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 3) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกันจะทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี จะมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี ส่วนตำแหน่งบริหารและขนาดโรงเรียนไม่มีผลในการสร้างความแตกต่างให้กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง 8 ด้าน คือ ความยืดหยุ่น ความจำเป็นพื้นฐาน มีหลักการบริหารคน หลักการปกครอง การมองการณ์ไกล หลักในการทำงาน ความมุ่งมั่นประสงค์ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถในการผสมผสาน 3) คุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์กันทุกด้าน ทั้งภาพรวม และรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า อันดับ 1 คือผู้บริหารสร้างและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานอุทิศตนเพื่อพัฒนาองค์กรร่วมกันโดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ รองลงมาคือผู้บริหารสร้างและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานอุทิศตนเพื่อพัฒนาองค์กรร่วมกัน ผู้บริหารเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานเมื่อเขาต้องเผชิญต่อปัญหาและอุปสรรค (มีผู้บริหารสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวกแก่ผู้ร่วมงาน และลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารสามารถทำให้ผู้ร่วมงานเกิดกำลังใจในการทำงาน เมื่อต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรค ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพล สังข์โพธิ์ สุวรรณ จันทวิสารกิจ และเสาวนีย์ อยู่ดีรัมย์ (2560:65) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา: องค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้นำยุคดิจิทัล โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารองค์กรระดับสูง ระดับกลางและผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 10 คน ที่เป็นองค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์โดยการตั้งคำถาม ซึ่งในการตั้งคำถามเป็นการถามที่ไม่มีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของผู้นำในองค์กรที่ทำการศึกษ จำนวน 6 องค์กร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำยุคดิจิทัล คือ มิตินวัตกรรม มิตินวัตกรรมที่สร้างแรงจูงใจ มิตินวัตกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ มิตินวัตกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ มิตินวัตกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ มิตินวัตกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ

สนับสนุน มิติการให้ความสำคัญต่อพนักงาน โดยจากการศึกษาทำให้พบกับมิติเพิ่มเติมคือ การบริหารคนในองค์กรที่ต่างยุคสมัย ผลจากการวิจัยสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของผู้บริหารองค์กรยุคดิจิทัลให้กับองค์กรไอทีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอที หรือองค์กรที่มีลักษณะใกล้เคียงต่อไปและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพงษ์ ใจผูก (2547 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของข้าราชการครูระดับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า 1) ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 81.1 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 59 จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 50 และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 45.9 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง ตามลำดับดังนี้ (1) การสร้างแรงบันดาลใจ (2) การกระตุ้นทางปัญญา (3)การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (4)การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 3)การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกันจะทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี จะมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี ส่วนตำแหน่งบริหารและขนาดโรงเรียนไม่มีผลในการสร้างความแตกต่างให้กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง 8 ด้าน คือ ความยืดหยุ่น ความจำเป็นพื้นฐาน มีหลักการบริหารคน หลักการปกครอง การมองการณ์ไกล หลักในการทำงาน ความมุ่งมั่นประสงค์ 2)ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถในการผสมผสาน 3) คุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์กันทุกด้าน ทั้งภาพรวม และรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. สมุทรสาคร ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า อันดับ 1 คือผู้บริหารแสดงการยอมรับและชื่นชมในความสามารถของผู้ร่วมงานเมื่อปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ รองลงมาคือ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นที่เคารพ ยกย่อง เลื่อมใส และศรัทธาผู้บริหารให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชามีผู้บริหารมอบหมายงานให้กับ บุคลากร โดยคำนึงถึงความรู้และลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคน ด้วยความยุติธรรมมีการประเมินผลโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพล สังข์โพธิ์ สุวรรณ จันทิวาสารกิจ และ เสาวนีย์ อยู่ศิริมัย (2560:65) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา : องค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องไอทีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้นำยุคดิจิทัล โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารองค์กรระดับสูง ระดับกลาง และผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 10 คน ที่เป็นองค์กรไอที และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอที ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์โดยการตั้งคำถาม ซึ่ง

ในการตั้งคำถามเป็นการถามที่ไม่มีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของผู้นำในองค์กรที่ทำการศึกษา จำนวน 6 องค์กร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำยุคดิจิทัล คือ มิติวิสัยทัศน์ มิติการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจ มิติกระตุ้นทางปัญญา มิติภาวะผู้นำแบบสนับสนุน มิติการให้ความสำคัญต่อพนักงาน โดยจากการศึกษาทำให้พบกับมิติเพิ่มเติมคือ การบริหารคนในองค์กรที่ต่างยุคสมัย ผลจากการวิจัยสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของผู้บริหารองค์กรยุคดิจิทัลให้กับองค์กรไอทีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ไอที หรือองค์กรที่มีลักษณะใกล้เคียงต่อไปและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิพงษ์ ใจผูก (2547 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของข้าราชการครูระดับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า 1) ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 81.1 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 59 จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 50 และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 45.9 2) ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง ตามลำดับดังนี้ (1) การสร้างแรงบันดาลใจ (2) การกระตุ้นทางปัญญา (3) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (4) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 3) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกันจะทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี จะมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งมากกว่า 10 ปี ส่วนตำแหน่งบริหารและขนาดโรงเรียนไม่มีผลในการสร้างความแตกต่างให้กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง 8 ด้าน คือ ความยืดหยุ่น ความจำเป็นพื้นฐาน มีหลักการบริหารคน หลักการปกครอง การมองการณ์ไกล หลักในการทำงาน ความมุ่งมั่น ประสงค์ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถในการผสมผสาน 3) คุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์กันทุกด้าน ทั้งภาพรวม และรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ควรเพิ่มการศึกษาในเรื่องใหม่ ๆ ให้มากขึ้นเพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในอนาคต และขยายขนาดของประชากร เพื่อให้ครอบคลุมในการบริหารทั้ง 4 ฝ่ายตามกฎหมาย

เอกสารอ้างอิง

เกียรติศักดิ์ ลำพองชาติ.(2563).ทักษะการทำงานในโลกยุคดิจิทัล.บทความวิชาการ.กลุ่มงานติดตามและประมวลผลงานของวุฒิสภา.สำนักวิชาการ.สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

- ครรชิต มาลัยวงศ์.(2541).**ข้าราชการกับไอที เส้นทางที่ต้องเลือกเดิน**. กรุงเทพมหานครศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- จิราภา ประพันธ์พัฒน์.(2562).**การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จิรพล สังข์โพธิ์ สุวรรณ จันทิवासารกิจ และ เสาวนีย์ อยู่ดีรัมย์.(2560).**ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัล กรณีศึกษา :องค์กรไอทีและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล**.วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระนคร กรุงเทพฯ.
- ในตะวัน กำหอม.(2557).**การวิจัยทางการศึกษา**. เล่ม 1.วิทยาลัยทองสุข.กรุงเทพฯ.
- ประภาส วรรณทอง.(2559).**การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปานัสร์ ชุมภูยาละ.(2562).**แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต**.วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- มะลิวรรณ ภูแหม่โชติ.(2552).**ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1**.การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.